

SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Projekty SIR zrealizowane w I kwartale 2020r.

Zapraszamy do zapoznania się z relacjami z projektów zrealizowanych w I kwartale 2020r. przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego, w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2019-2020r. w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Do pobrania:

[Projekty SIR styczeń-marzec 2020](#)

Projekty zrealizowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego i Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w I kwartale 2020r.

Opracowano na podstawie informacji udostępnionych na stronach internetowych Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz informacji przekazanych pocztą elektroniczną do CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie Dział Innowacji w Rolnictwie.

Spis treści

1. SPOTKANIA ZESPOŁÓW TEMATYCZNYCH ds. INNOWACJI 3
2. INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA W AGROTECHNICE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM NOWOCZESNYCH MASZYN ROLNICZYCH 7
3. INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA W NAWADNIANIU WARZYW GRUNTOWYCH 9
4. INNOWACJE W UPRAWIE, TECHNICIE I PIELEGNACJI WINOROŚLI. ASPEKTY PRAWNO-EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI PROWADZENIA WINNICY W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM 12
5. ROLNICZY HANDEL DETALICZNY - INNOWACYJNY KIERUNEK PROMOCJI I SPRZEDAŻY PRODUKTÓW PSZCZELICH 13
6. DZIAŁANIA ZESPOŁU TEMATYCZNEGO ZWIĄZANEGO Z ZAGADNIENIAMI CHOWU I HODOWLI BYDŁA MIĘSNego 16
7. ŻYCIE MLEKIEM I MIODEM PŁYNĄCE 17
8. WIEJSKIE USŁUGI OPIEKUŃCZE - INNOWACYJNA FORMA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 19

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Data: 15, 21 i 23 stycznia 2020 r.

Miejsce: LODR w Kalsku

Forma: spotkania informacyjno-promocyjne

- I Spotkanie Zespołu Tematycznego Hodowców Bydła wraz z W. Styburskim (15.01.2020)
- I Spotkanie Zespołu Tematycznego Hodowców Bydła (15.01.2020)
  - 37 uczestników
- I Spotkanie Zespołu Tematycznego Winiarzy (21.01.2020) - 26 winiarzy
- II Spotkanie Hodowców Bydła w ścisłym gronie (23.01.2020)
- II Spotkanie Hodowców Bydła (23.01.2020)
- II Spotkanie Zespołu Tematycznego Winiarzy w ścisłym gronie (23.01.2020)
- II Spotkanie Zespołu Tematycznego Winiarzy (23.01.2020)

Grupa docelowa: około 100 osób - rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych, jednostki naukowe i samorządowe, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: Celem poszczególnych Zespołów Tematycznych ds. innowacji jest inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk np. rolników, doradców, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców czy hodowców. Tematyka wokół powstałych zespołów ściśle odpowiada na potrzeby i charakter województwa lubuskiego. Przy tym, powstałe zespoły będą podstawą dla tworzących się potencjalnych Grup Operacyjnych.

Opis:

LODR w Kalsku rozpoczął w 2020 r. w ramach *Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich* poza doskonale znanymi formami realizacji operacji takimi jak: szkolenia, konferencje czy wyjazdy studyjne organizację **Spotkań Zespołów Tematycznych ds. innowacji**, które mają na celu inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacji problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązań pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk np. rolników, świata nauki i biznesu. Tematyka, wokół której powstają Zespoły, będzie odpowiadać potrzebom konkretnej grupy zainteresowanych.

W związku z powyższym, w okresie I kwartału 2020 r. w siedzibie LODR w Kalsku zostały zorganizowane dwa spotkania dla **Hodowców Bydła Mięsnego i Mlecznego** (15.01. i 23.01) oraz dwa spotkania dla **Winiarzy** (21.01. i 23.01), w których uczestniczyło w sumie ponad 100 uczestników.

Przedmiotowe spotkania były okazją do przedstawienia uczestnikom mechanizmu wsparcia finansowego w związku z ogłoszonym przez ARiMR III naborem wniosków o uzyskanie pomocy w ramach działania „Współpraca”. Pracownik SIR w przedstawionej prezentacji wskazał najważniejsze informacje związane z

możliwościami ubiegania się o środki finansowe do wysokości limitu tj. 5 500 000,00 zł oraz jakie projekty mogą zostać zrealizowane w przedmiocie ww. działania.

Podczas spotkań z hodowcami w bardzo miłej atmosferze poruszonych zostało wiele ciekawych tematów. Hodowcy po wstępnym przedstawieniu się i scharakteryzowaniu swojego gospodarstwa, podzielili się doświadczeniami i problemami w swoich gospodarstwach.

Spotkaniom z hodowcami była towarzyszył zaproszony prelegent, Pan Wojciech Styburski, który od strony praktycznej podzielił się swoją wiedzą i doświadczeniem w ramach złożonego wniosku we wcześniejszym naborze, pozytywnie rozpatrzonego przez ARiMR. Prezentacja projektu Grupy Operacyjnej „Agroinnowacje” zrodziła wiele pomysłów wśród uczestników. Przekazana wiedza i praktyka prelegenta połączona z „żywą dyskusją” podczas spotkania wykazała jak obszernym i skomplikowanym tematem jest chów i hodowla bydła.

Konsekwencją rozmów było drugie spotkanie hodowców w dniu 23 stycznia 2020 r., podczas którego zostały powzięte konstruktywne decyzje przez hodowców o przystąpieniu do Grupy Operacyjnej w ramach działania „Współpraca” czy Grupy Producentkiej na terenie województwa lubuskiego. W pierwszej kolejności uczestnicy przedstawili swoje propozycje i oczekiwania w stosunku do możliwości wzięcia udziału w projektach. Przy tym, poruszona została również kwestia Grup Producentkich, których przedmiotem byli zainteresowani hodowcy. Podczas spotkania ustalono wielkość gospodarstw i stad potencjalnych członków grupy oraz wskazano zasady funkcjonowania i finansowania grup. Uczestnicy poza tematem działania „Współpraca” wskazali na aktualne problemy i zagadnienia jakie chcieliby poruszyć na następnym Zespole jak m. in.: temat rzeźni i uboju (z konieczności, w gospodarstwie), obowiązujące jednolite terminy wypasu bydła wobec różnych uwarunkowań regionalnych w Polsce, wsparcie za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt itp.

Konsekwencją przedmiotowych spotkań hodowców i wielu rozmów między partnerami jest powstanie dwóch Grup Producentkich (*‘Dolina Warty’* oraz *‘Matador’*) i tworzenie się potencjalnych Grup Operacyjnych na terenie województwa lubuskiego.

Kolejne Spotkania Zespołów Tematycznych zostały zdominowane przez grupę **Winiarzy**. 21 stycznia 2020 r. odbyło się pierwsze spotkanie, w którym uczestniczyło 26 winiarzy, specjaliści LODR oraz pracownik Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

O wielkiej pasji naszych uczestników mogliśmy się przekonać już na początku spotkania, kiedy każdy z nich scharakteryzował swoją winnicę, jej historię a przy tym podzielił się własnymi spostrzeżeniami i doświadczeniem w uprawie winorośli. Początkujący winiarze mogli dowiedzieć się od doświadczonych praktyków o najważniejszych aspektach uprawy winorośli, natomiast długoletni właściciele winnic mieli sposobność do wymiany posiadanej wiedzy i doświadczeń w zakresie prowadzenia winnicy.

Celem spotkania było również zaproponowanie i zachęcenie właścicieli lubuskich winnic do nawiązania współpracy na rzecz inicjatyw z zakresu nowatorskich rozwiązań w dziedzinie winiarstwa w związku z naborem wniosków w ramach działania „Współpraca”. Przedstawicielka Lidera Grupy Operacyjnej IQ Grape podzieliła się doświadczeniem z wszystkich etapów przy składaniu wniosku do ARiMR

oraz udzieliła wyczerpujących odpowiedzi merytorycznych dot. dziedziny winiarstwa. Winiarze usłyszeli o licznych korzyściach płynących z realizacji operacji, ale również o trudnościach i ponoszonym ryzyku. W wyniku spotkania powstało wiele pomysłów i innowacyjnych rozwiązań, którym przyświecał cel powstania Grupy Operacyjnej.

W związku z powyższym, zostało w siedzibie LODR w Kalsku zorganizowane drugie spotkanie (23.01.2020 r.), na które przybyli właściciele 16 lubuskich winnic (w sumie spotkanie zgromadziło 24 uczestników). W wyniku konstruktywnej dyskusji, określono propozycje projektów, ich cele i zakres innowacyjności oraz wstępny kosztorys potencjalnych działań w projektach. Kluczowym tematem popieranym przez wszystkich winiarzy był temat zintegrowanego systemu monitoringu przed przymrozkami oraz ochrona przed ptakami i dzikimi zwierzętami (system laserowy), jak również metody nawożenia winnicy poprzez wprowadzenie nowej metody dogłębowej aplikacji nawozów.

Wszystkie przedmiotowe spotkania w ramach Planu Operacyjnego na lata 2020-2021 pozwoliły na wymianę wiedzy i doświadczeń, poznanie problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązań pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk. Przy tym, przyczyniły się do powstania dwóch Grup Producentkich oraz siedmiu potencjalnych Grup Operacyjnych w ramach działania „Współpraca”, z których jedna złożyła wniosek do ARiMR w ramach III naboru. Tematyka zorganizowanych spotkań była odpowiedzią na rosnące wyzwania jakie stawia przed nami rolnictwo, ukazując przy tym zasadność organizacji takich spotkań wśród zainteresowanych rolników, hodowców, mieszkańców obszarów wiejskich, przetwórców i przedsiębiorców przy udziale jednostek naukowych i doradczych.

Zdjęcia:

Źródło 1: <https://www.lodr.pl/innowacje/719-relacja-ze-spotkania-zespolu-tematycznego-hodowcow-bydla>

Źródło 2: <https://www.lodr.pl/innowacje/720-i-spotkanie-zespolu-tematycznego-lubuskich-winiarzy-relacja>

2. INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA W AGROTECHNICE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM NOWOCZESNYCH MASZYN ROLNICZYCH

Organizator: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Data: 7-8 lutego 2020 r.

Miejsce: Ostróda

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 200 osób, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego, pracownicy firm i instytucji działających na rzecz rolnictwa.

Cel: Głównym celem realizacji operacji jest zapoznanie oraz ugruntowanie wiedzy uczestników operacji na temat innowacyjnych rozwiązań w uprawie i wykorzystanie ich w praktyce. Ponadto celem operacji będzie ułatwienie transferu wiedzy, nawiązanie kontaktów, współpracy pomiędzy rolnikami, doradcami a firmami oferującymi innowacyjne rozwiązania dla rolnictwa. Prezentacja maszyn rolniczych w zakresie efektywnego nawożenia i racjonalnej ochrony chemicznej. Operacja przyczyni się także do tworzenia nowych oraz podtrzymania dotychczas funkcjonujących sieci kontaktów pomiędzy odbiorcami projektu oraz pozostałymi zainteresowanymi wdrażaniem innowacji w rolnictwie precyzyjnym.

Opis: W dniach 7-8 lutego 2020r. w ramach Sieci na rzecz Innowacji w Rolnictwie i na Obszarach Wiejskich, zrealizowana została konferencja pn. „Innowacyjne rozwiązania w agrotechnice ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych maszyn rolniczych”. Organizatorem konferencji był Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie przy współpracy z Polską Izbą Gospodarczą Maszyn i Urządzeń Rolniczych. Połączenie Konferencji z trwającymi w tym samym czasie Targami „Mazurskie AgroShow”, pozwoliło od razu na prezentację maszyn rolniczych w zakresie efektywnego nawożenia i racjonalnej ochrony chemicznej.

Pierwszego dnia konferencji po uroczystym otwarciu uczestnicy wysłuchali wykładów na temat innowacji w rolnictwie i korzyści płynących z budowania sieci kontaktów. Następnie w ramach poszczególnych sesji tematycznych zapoznali się z wyzwaniami w technice ochrony roślin i aktualnych problemach rolnictwa, a także o wizji rolnictwa precyzyjnego i inteligentnego. Dr Łukasz Sobiech z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przedstawił zagadnienia związane z ryzykiem wycofania wielu substancji aktywnych, z czego wynika konieczność wycofania niektórych artykułów ze sprzedaży i produkcji. Wykładowca zwrócił także uwagę na rynek środków ochrony roślin pod kątem dawek stosowanych preparatów oraz przybliżył wykorzystanie nowych technologii w mechanicznym zwalczaniu chwastów. Kolejny wykładowca prof. dr hab. Jacek Przybył przybliżył zagadnienia związane z mechanicznymi metodami pielęgnacji roślin, podkreślając przy tym istotę ich stosowania w sezonowych pracach uprawowych. Natomiast o Globalnym Systemie Nawigacji Satelitarnej oraz korzyściach jakie niesie ze sobą teledetekcja poinformował przybyłych dr hab. Grzegorz Doruchowski z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach.

W trakcie drugiej sesji omówiono zagadnienia dotyczące energooszczędnych napędów hydraulicznych i elektrycznych w pojazdach i maszynach rolniczych, a także przedstawiono zasady planowania precyzyjnych zabiegów polowych w zakresie uprawy gleb, siewu, nawożenia, ochrony roślin i zbiorów z wykorzystaniem metod bezinwazyjnych. Podkreślono przy tym obniżanie kosztów

produkcji już na etapie planowania. Wykładowcy tej sesji dr Mirosław Czechłowski z UP w Poznaniu oraz dr hab. Adam Ekielski z SGGW w Warszawie, a także mgr inż. Jerzy Koronczoka z AGROCOM Polska wskazali, że wszystkie elementy rolnictwa precyzyjnego muszą być ze sobą kompatybilne i stanowić integralną część jednego systemu uprawy, począwszy od planowania, poprzez wykonanie poszczególnych zabiegów i na sprzedaży produktów kończąc.

Drugi dzień konferencji podzielony był na dwie części. Pierwszą była sesja dotycząca wyzwań w technologii uprawy roślin. W jej trakcie uczestnicy mogli poszerzyć swoją wiedzę w zakresie gospodarowania w warunkach niedoboru wody. Głoszący ten wykład dr hab. Tomasz Piechot z UP w Poznaniu, zwrócił uwagę na dostępność wody dla roślin w zależności od klasy i kwasowości gleb, ilości próchnicy, oraz bilansu materii organicznej. Podkreślił on także znaczenie strat wody spowodowane zbyt dużą częstotliwością wjeżdżania na pole. Ostatnim wykładem tej sesji, a zarazem i konferencji był wykład dr hab. Tomasza Piskiera z Politechniki Koszalińskiej nt. uprawy bezorkowej i korzyści jakie ze sobą niesie także w zakresie zatrzymania i dostępności wody glebowej.

Jednym z najciekawszych, a zarazem kończącym punktem programu konferencji był Panel Dyskusyjny z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Panem Janem Krzysztofem Ardanowskim. W swym wystąpieniu otwierającym dyskusje Pan Minister zwrócił uwagę że: „Najważniejszym kierunkiem rozwoju rolnictwa jest cyfryzacja, wykorzystanie badań naukowych oraz postępu technicznego i technologicznego”. Zwrócił także uwagę na fakt, iż „potrzeba innowacji nabiera większego znaczenia w obliczu nieprzewidywalnych warunków pogodowych, czy skutecznym zwalczaniu chorób i szkodników”. W ramach prowadzonej dyskusji uczestnicy spotkania zadawali pytania dotyczące wsparcia produkcji w zakresie pszczelarstwa, chowu i hodowli koni, a także działań w zakresie promocji polskiej produkcji rolnej. Na wszystkie pytania Pan Minister odpowiedział w możliwie najlepszy sposób, wskazując przede wszystkim na potrzebę dialogu między rolnikami, związkami, a rządem w celu właściwego identyfikowania problemów polskiej wsi.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, na co wskazuje duża ilość uczestników konferencji, która wyniosła 200 osób oraz ich aktywność w trakcie podsumowujących poszczególne sesje dyskusji. Daje to istotny impuls jej organizatorom do stworzenia pewnego cyklicznego wydarzenia które dotyczyłoby tematyki w zakresie innowacji w agrotechnice.

Zdjęcia:

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”
Operacja opracowana przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie

Innowacyjne technologie przyszłością polskiego rolnictwa

W dniach 7-8 lutego 2020 r. w ramach Sieci na rzecz Innowacji w Rolnictwie i na Obszarach Wiejskich, zrealizowana została konferencja pn. „Innowacyjne rozwiązania w agrotechnice ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych maszyn rolniczych”. Organizatorem konferencji był Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie przy współpracy z Polską Izłą Gospodarczą Maszyn i Urządzeń Rolniczych.

mgr inż. Natalia Niska
Broker SIR

Głównym celem operacji było zapoznanie oraz ugruntowanie wiedzy uczestników operacji na temat innowacyjnych rozwiązań w uprawie. Ponadto operacja miała na celu ułatwienie transferu wiedzy, nawiązanie kontaktów i współpracy pomiędzy rolnikami, doradcami a firmami oferującymi innowacyjne rozwiązania dla rolnictwa. Połączenie Konferencji z trwającymi w tym samym czasie „Targami „Mazurskie AgriShow”, pozwoliło od razu na prezentację maszyn rolniczych w zakresie efektywnego nawożenia i racjonalnej ochrony chemicznej.

Pierwszego dnia konferencji po uroczystym otwarciu uczestnicy wysłuchali wykładu na temat innowacji w rolnictwie i korzyści płynących z budowania sieci kontaktów. Następnie w ramach poszczególnych sesji tematycznych zapoznali się

z wyzwaniami w technice ochrony roślin i aktualnych problemach rolnictwa, a także o wizerunek rolnictwa precyzyjnego i inteligentnego. Dr Irena Schlich z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przedstawił zagadnienia związane z ryzykiem wycofania w celu substancji aktywnych, z czego wynika konieczność wycofania niektórych artykułów ze sprzedaży i produkcji. Wykładowca zwrócił także uwagę na rynek środków ochrony roślin pod kątem dawek stosowanych preparatów oraz przybliży wykorzystanie nowych technologii w mechanizmie zwalczania chwastów. Kolejny wykładowa prof. dr hab. Jolanta Przybył przybliży zagadnienia związane z mechanizmy metodami pielęgnacji roślin, podkreślając przy tym istotę ich stosowania w sezonowych pracach uprawowych. Następnie o Globalnym Systemie Nawigacji Satelitarnej oraz korzy-

ściach jakie niesie ze sobą teledektacja poinformował przybyłych dr hab. Grzegorz Doruchowski z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. W trakcie drugiej sesji omówiono zagadnienia dotyczące energooszczędnych napędów hydraulicznych i elektrycznych w pojazdach i maszynach rolniczych, a także przedstawiono zasady planowania precyzyjnych zabiegów polowych w zakresie uprawy gleb, siewu, nawożenia, ochrony roślin i zbiorów z wykorzystaniem metod bezinwazyjnych. Podkreślono przy tym obniżanie kosztów produkcji już na etapie planowania. Wykładowcy tej sesji dr Mirosław Czuchrański z UP w Poznaniu oraz dr hab. Adam Ekielski z SGGW w Warszawie, a także mgr inż. Jerzy Koronczok z AGROCOM Polska wskazali, że wszystkie elementy rolnictwa precyzyjnego muszą być ze sobą

kompatybilne i stanowić integralną część jednego systemu uprawy, począwszy od planowania, poprzez wykonanie poszczególnych zabiegów i na sprzedaży produkowanych towarów.

Drugim dniem konferencji podzielnym był na dwie części. Pierwszą była sesja dotycząca wyzwań w technologii uprawy roślin. W jej trakcie uczestnicy mogli poszerzyć swoją wiedzę w zakresie gospodarowania w warunkach niskiego wodności. Głoszący ten wykład dr hab. Tomasz Pechet z UP w Poznaniu, zwrócił uwagę na dostępność wody dla roślin w zależności od klasy i kwasowości gleb ilości wilgotności, oraz bilansu materii organicznej. Podkreślił na talerz znaczenie strat wody spowodowane zbyt dużą częstotliwością wjeżdżania na pole. Ostatnim wykładem tej sesji, a zarazem konferencji był wykład dr hab. Tomasza Piekura z Państwowym Instytutem Zoologii i Państwowej i Korzyści jakie ze sobą niesie także w zakresie zatrzymania i dostępności wody glebowej.

Jednym z najciekawszych, a zarazem końcowym punktem programu konferencji był Panel Dyskusyjny z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Panem Jarem Krzyżakiem Ardanowskim. W swoim wystąpieniu obracającym dyskusję Pan Minister zwrócił uwagę że: „Najważniejszym kierunkiem rozwoju rolnictwa jest cyfryzacja, wykorzystanie badań naukowych oraz postępu technicznego i technologicznego”. Zwrócił także uwagę na fakt, iż „potrzeba innowacji nabiera większego znaczenia w obliczu nieprzewidywalnych warunków pogodowych, czy skutecznym zwalczaniu chwastów i szkodników”. W ramach prowadzonej dyskusji uczestnicy spotkania zadawali pytania dotyczące wsparcia produkcji w zakresie przetwarzania, chowu i hodowli koni, a także działań w zakresie promocji polskiej produkcji rolnej. Na wszystkie pytania Pan Minister odpowiedział w możliwie najpełniejszy sposób wskazując przede wszystkim na potrzebę dialogu między rolnikami, związkami, a rządem w celu właściwego identyfikowania problemów polskiej wsi.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, na co wskazuje duża ilość uczestników konferencji, która wyniosła 200 osób oraz ich aktywność w trakcie podsumowujących poszczególne sesje dyskusji. Daje to świetny impuls jej organizatorom do stworzenia pewnego cyklicznego wydarzenia, które dotyczyłoby tematyki w zakresie innowacji w agrotechnice.

Źródło:

<https://wmodr.pl/files/fiiHXlvC3eVQdDIX3vomL0s8GmVff3EbBYdyh4cp.pdf>

3. INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA W NAWADNIANIU WARZYW GRUNTOWYCH

Organizator: Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli

Data: 27 lutego 2020 r.

Miejsce: Lublin

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 50 osób, rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji rolniczych, około rolniczych i naukowych

Cel: Celem operacji jest ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie w zakresie innowacyjnych rozwiązań w nawadnianiu warzyw gruntowych. Przedmiotem operacji jest konferencja obejmująca tematykę dotyczącą racjonalnego gospodarowania wodą z wykorzystaniem nowoczesnych agrotechnik, w tym wykorzystania innowacyjnych rozwiązań w nawadnianiu połączonym z fertygacją przez polskich naukowców. Wykładowcami na konferencji będą m.in. pracownicy nauki zajmujący się zagadnieniami nawadniania, mający wiedzę i doświadczenie w zakresie nowych rozwiązań, które mogą zostać zaimplementowane w gospodarstwach rolnych. Konferencja będzie okazją do wymiany doświadczeń między uczestnikami, przybliżenia zagadnień związanych z Siecią na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz możliwościami uzyskania wsparcia w ramach działania "Współpraca".

Opis: Od wielu lat mamy w kraju ujemny bilans wodny, a deficyt ten odczuwa szczególnie rolnictwo. Ograniczony dostęp do zasobów wodnych duży koszt systemów nawadniania oraz trudne do przejścia uregulowania prawa wodnego nie pomagają polskim rolnikom skutecznie walczyć z suszą. Jakich rozwiązań szukać, i kto może uzyskać odpowiednie pozwolenia na szczególne korzystanie z wód przedstawiono na konferencji „Innowacyjne rozwiązania w nawadnianiu warzyw polowych”, zorganizowanej w Lublinie w dniu 27.02.2020r. przez Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli.

Konferencja została przeprowadzona w ramach realizacji Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Realizacja operacji wpisuje się w założenia PROW na lata 2014-2020 i jest zgodna z priorytetem związanym z ułatwianiem transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich. O Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz możliwości tworzenia grup operacyjnych w ramach działania „Współpraca” mówili Małgorzata Seroka i Marek Siuciak z Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Ogrodnicy uczestniczący w konferencji mogli zapoznać się z najnowszymi rozwiązaniami jakie są wykorzystywane w profesjonalnych systemach nawodnieniowych w uprawach warzywniczych. Główny temat „Precyzyjne nawadnianie warzyw polowych” poprowadził prof. dr hab. Waldemar Treder z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. W swoim wystąpieniu zwrócił szczególną uwagę na wpływ ocieplającego się klimatu i nierównomierne rozłożenie opadów w okresie wegetacyjnym. Podkreślił że ogrodnictwo w dzisiejszych czasach musi dysponować wodą, a dopiero później ruszać z produkcją. Ogrodnicy rozpoczynający temat nawadniania nie mogą się skupiać na pojedynczych elementach takich jak „taśma nawadniająca” i ile metrów. Powinni mieć koncepcję całego systemu, począwszy od źródła wody i jej jakości poprzez odpowiednie urządzenia monitorujące wilgotność gleby i uruchamiające poszczególne sekcje nawodnieniowe przy pomocy zintegrowanych z systemem sterowników. Kolejne wykłady, które miały rozbudowywać już istniejący system nawodnieniowy pozwoliły zapoznać słuchaczy z tematem fertygacji. Prezentację techniczną profesjonalnych urządzeń fertygacyjnych przedstawił Pan Piotr Treder dyrektor firmy Soldrip. Technika i rozmiar przedsięwzięć jakie zaprezentował w swojej prezentacji pokazuje w jakim kierunku musi pójść rozwój systemów nawodnieniowo-fertygacyjnych na Lubelszczyźnie. Prezentacja ta pokazała jak powinien wyglądać wysokiej klasy dobrze służący system nawodnieniowy, że wszystkie poszczególnych elementy są bardzo ważne i nie należy ich bagatelizować jak np. odpowiedniej wielkości system filtracyjny, czy zbiorniki magazynujące wodę tzw. odstojniki. Zaprezentowane systemy fertygacyjne są niezawodne tylko wtedy gdy podają odpowiednio zbilansowaną pożywkę. Temat „Przygotowanie zbilansowanej pożywki do fertygacji warzyw polowych” poprowadził przedstawiciel firmy Yara Poland Pan Michał Wojcieszek. Od nas zależy czy zbudowany system będzie działał prawidłowo, jak i od nas zależy odpowiednie przygotowanie pożywki. Prelekcja na temat zbilansowanej pożywki pokazała jak ważne są poszczególne makro i mikroelementy w kolejnych okresach wegetacyjnych warzyw gruntowych. Przypomniała o ruchliwości poszczególnych pierwiastków, które podawane w nieodpowiedni sposób są wyłukiwane poza system korzeniowy i niedostępne dla roślin. Ostatni temat „Inwestycje w rolnictwie wymagające uzyskania pozwolenia wodnoprawnego” poprowadziła Pani Wioletta Rudzka z PGW WP Regionalny

Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie. W swoim wystąpieniu wyjaśniła różnice między zwykłym korzystaniem z wód, a szczególnym korzystaniem z wód, omówiła jaką dokumentację należy przygotować aby uzyskać pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód.

Zdjęcia:

Źródło: <http://www.m.lodz.konikowola.pl/index.php/aktualnosci-sir/1291-innowacyjne-rozwiazania-w-nawadnianiu-warzyw-gruntowych-2>

4. INNOWACJE W UPRAWIE, TECHNICIE I PIELEGNACJI WINOROŚLI. ASPEKTY PRAWNO-EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI PROWADZENIA WINNICZY W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie

Data: 28 lutego 2020 r.

Miejsce: Paczków

Forma: szkolenie wyjazdowe połączone z warsztatami

Grupa docelowa: 30 osób, Przedsiębiorcy, rolnicy, osoby z branży rolniczej – winiarzy, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedstawiciele świata nauki. Grupę docelową stanowić będą ww. przedstawiciele prowadzący działalność na terenie województwa opolskiego, znający specyfikę oraz problemy terenu, producenci zainteresowani innowacjami rolniczymi i obszarów wiejskich oraz tworzeniem sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich na terenie województwa.

Cel: Celem szkolenia było poszerzenie wiedzy ze wskazaniem nowych rozwiązań w uprawie winorośli w polskich warunkach klimatycznych.

Opis: W ramach dwuletniego planu operacyjnego 2020-2021 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie zorganizował w dniu 28.02.2020 r. szkolenie wyjazdowe połączone z warsztatami w Paczkowie pn. „Innowacje w uprawie, technice i pielęgnacji winorośli. Aspekty prawno-ekonomiczne działalności prowadzenia winnicy w województwie opolskim”. Głównym celem projektu było podniesienie wiedzy oraz nabycie doświadczenia w zakresie zakładania winnic oraz pozyskanie nowych kontaktów wśród rolników, doradców, przedsiębiorców z terenu woj. opolskiego.

Program szkolenia zawierał obszerną tematykę – wykłady pn. „Choroby winorośli” oraz „Ekonomia w winiarstwie – koszty prowadzenia winnicy”, które w sposób ciekawy i profesjonalny omówiła Pani dr inż. Marta Czaplicka. Skupiła się na kwestiach związanych z aspektami prawno-ekonomicznymi związanymi z założeniem winnicy, dobozem odmian, uprawą, zbiorem i przerobem winogron, produkcją oraz oceną wina. Prelegentka omówiła także zagrożenia jakie mogą czyhać na uprawy winorośli ze strony patogenów chorobowych i szkodników.

Paczków znajduje się na pograniczu Gór Złotych, ma bardzo dogodnie położone stoki z dobrym nasłonecznieniem co sprzyja uprawom winorośli, które dobrze się udają a zbiory są obfite. U podnóża Hopli wzgórza królującego nad miastem wznosi się niespełna 5 hektarowa winnica, na której uprawia się zarówno białe jak i czerwone szczepy. Odpowiednie nachylenie zbocza, dobra gleba, łagodne zimy i ciepłe lata – to idealne wręcz warunki do uprawy winorośli. Winnica Hople Poraj- tutaj odbyły się warsztaty pt. „Cięcie krzewów” szeroko omawiane przez prelegenta Pana mgr Ryszarda Syca, który w sposób kompetentny i rzeczowy wyjaśnił i pokazał sposoby cięcia krzewów.

W budynku po byłej oborze, który został całkowicie odrestaurowany, pod ceglastym sklepieniem znajdujemy winiarnię. Beczki w których dojrzewa wina, ocynkowane tanki, ekspozycje win, nader tajemniczy klimat, nadaje temu miejscu wyjątkową atmosferę. To idealne miejsce na przeprowadzenie następnej z części warsztatowych – „Wady wina ocena sensoryczna” które fachowo poprowadził Pan mgr Ryszard Syc.

Oczywiście nie sposób było przejść obojętnie obok zabytkowej stodoły z XVIII wieku, która została zaadaptowana na potrzeby Metamuzeum Motoryzacji – pasji właściciela winnicy, który zgromadził tu kolekcję zabytkowych samochodów i motocykli, prawdziwych ikon motoryzacji. Pomyślano również o dzieciach i młodzieży, gdzie poprzez interaktywną wystawę przybliżone zostały zasady działania fizyki w samochodach.

Zdjęcia:

Źródło: <http://sir.oodr.pl/uprawa-winorosli-na-opolszczyznie/>

2. ROLNICZY HANDEL DETALICZNY – INNOWACYJNY KIERUNEK PROMOCJI I SPRZEDAŻY PRODUKTÓW PSZCZELICH

Organizator: Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach

Data: 29 lutego 2020 r.

Miejsce: Bratoszewice

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 100 osób, pszczelarze, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy, doradcy rolniczy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego

Cel: Priorytetowym celem operacji jest stworzenie, opracowanie oraz omówienie możliwości innowacyjnych kierunków promocji, a przede wszystkim sprzedaży produktów pszczelich. Poprzez bezpośrednią wymianę doświadczeń pomiędzy samymi producentami, doradcami rolniczymi, jak i specjalistami z dziedziny promocji i sprzedaży w ramach RHD produktów pszczelich, uczestnicy spotkania, zdobędą nową, bezcenną wiedzę na temat możliwości poszerzenia swojej działalności. Konferencja ma za zadanie poszerzenie wiedzy uczestników oraz ukazanie prostych innowacyjnych metod marketingowych na rynkach w XXI wieku. Dzięki operacji producenci produktów pszczelich będą mogli bez trudu zwiększyć swoje możliwości sprzedażowe, a co za tym idzie również finansowe co bez wątpienia przełoży się bezpośrednio na rozwój gospodarstw w woj. łódzkim.

Opis: Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich przy współpracy z Wojewódzkim Związkiem

Pszczelarzy w Łodzi zorganizował konferencję pt. „Rolniczy Handel Detaliczny – innowacyjny kierunek promocji i sprzedaży produktów pszczelich”. Konferencję otworzył Włodzimierz Lewandowski – zastępca dyrektora ŁODR.

Konferencja odbyła się w celu przedstawienia i omówienia możliwości innowacyjnych kierunków promocji, a przede wszystkim sprzedaży produktów pszczelich. Uczestnicy spotkania mieli możliwość wysłuchania trzech niezwykle interesujących wykładów, poruszających tematykę wymogów bezpieczeństwa wytwarzania żywności, regulacji prawnych, sprzedaży wytworzonych produktów, które poprowadziły Barbara Sałata i Monika Mrożek – specjaliści z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu. Wykładowcy w profesjonalny i rzeczowy, ale również przystępny sposób omówili kolejne etapy produkcji oraz sprzedaży, jak również regulacje prawne z jakimi spotykają i będą spotykać się w najbliższym czasie producenci. Jednakże produkcja to nie tylko możliwości znacznego zysku, a przede wszystkim duża ilość obowiązków i odpowiedzialności. Tym samym podczas spotkania skupiono się na dwóch podstawowych czynnikach. Była to masowa produkcja po możliwie niskich kosztach oraz wykorzystywanie nisz rynkowych i podnoszenie wartości produkcji m.in. poprzez sprzedaż bezpośrednią, małe przetwórstwo. Są to dwa podstawowe kierunki jakimi należy kierować się chcąc w łatwy sposób maksymalizować zyski. Podczas konferencji szczegółowo omówiono również tzw. krótkie łańcuchy dostaw. A więc w jaki sposób i gdzie rolnicy bez zbędnych pośredników mogą sprzedawać swoje produkty osiągając, tym samym większe dochody. Wykładowcy poświęcili część spotkania na dyskusje i odpowiedzi na szereg pytań. Nie zabrakło tych o tzw. Rolniczy Handel Detaliczny w praktyce. A więc wymogi prawne, uzyskanie statusu, prawa i obowiązki. Dla wielu rolników temat ten wydaje się nie do końca zgłębniony i widać potrzebę organizacji podobnych spotkań.

Podczas czasu poświęconego na pytania i dyskusję znaczna część producentów miała wiele wątpliwości co do prawnych ograniczeń i wytycznych, które nakłada na nich ustawa. Pytania dotyczyły głównie rozliczeń z uzyskanego dochodu, spełnienia warunków budowlanych i sanitarnych w budynkach przeznaczonych do produkcji i przetwarzania produktu, prowadzenia odpowiedniej dokumentacji, oznakowania towarów oraz limitów produkcyjnych. Dzięki fachowej kadrze prowadzącej wykłady na wszystkie pytania udało się odpowiedzieć, a wątpliwości zostały rozwiane. Widać więc, że to, jak i podobne spotkania organizowane przez Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach pozwalają pogłębić wiedzę, zapoznać uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami pojawiającymi się na rynku oraz rzetelnie przygotować do zmieniających się w błyskawicznym tempie zasad i przepisów, nakładających szeregi ograniczeń i wytycznych, ale dające również możliwości i kierunki rozwoju własnego oraz poszerzenia swojej dotychczasowej działalności.

Zdjęcia:

Źródło: <https://www.lodr-bratoszewice.pl/sir/aktualnosci/relacja-z-konferencji-pn-rolniczy-handel-detaliczny-innowacyjny-kierunek-promocji-i>

6. DZIAŁANIA ZESPOŁU TEMATYCZNEGO ZWIĄZANEGO Z ZAGADNIENIAMI CHOWU I HODOWLI BYDŁA MIĘSNEGO

Organizator: Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Data: 4 marca 2020 r.

Miejsce: Wrocław

Forma: spotkanie

Grupa docelowa: 70 osób, dolnośląscy rolnicy, producenci, hodowcy bydła, doradcy, przedstawiciele świata nauki, mieszkańcy obszarów wiejskich zainteresowani tematyką

Cel: Mając na uwadze potencjał regionalny oraz potrzebę odbudowania stad podstawowych i wzrost pogłowia bydła mięsnego w dolnośląskich gospodarstwach, planowana operacja ma na celu podniesienie poziomu wiedzy w zakresie: sposobu utrzymania i doboru ras do krzyżówek i hodowli, sposobu utrzymania bydła mięsnego, chorób okresu odchowu cieląt i opasu bydła mięsnego, zasad żywienia, dobrostanu zwierząt, tworzenia grup producenckich i dobrowolnych systemów jakości, a także zachęcenie uczestników do tworzenia partnerstw podejmujących wspólne innowacyjne przedsięwzięcia w zakresie chowu i hodowli bydła mięsnego.

Opis: Trzecie spotkanie Zespołu Tematycznego związanego z zagadnieniami chowu i hodowli bydła mięsnego dotyczyło żywienia krów mamek. W Dolnośląskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, we Wrocławiu, spotkało się siedemdziesiąt osób, w tym przedstawiciele Ośrodka Hodowli Zarodowej w Przerzeczynie Zdroju, Stacji Badawczo-Dydaktycznej w Radomierzu, przedstawiciele Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, rolnicy, producenci, przedstawiciele instytucji, doradcy, mieszkańcy obszarów wiejskich z województwa dolnośląskiego jak i innych województw zainteresowani tematyką. Spotkanie moderował Dyrektor Ośrodka Marek Tarnacki.

Dr hab. Marcin Gołębiowski ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie omówił zasady żywienia krów mamek, zapotrzebowanie i wymagania pokarmowe, zapotrzebowanie na makro- i mikroelementy, zwrócił też uwagę na ekonomiczne aspekty odchowu.

W związku z naborem wniosków na działanie Dobrostan zwierząt, który rozpoczyna się 15 marca, doradca Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Jan Burblis przedstawił warunki i wymagania, które muszą spełnić starający się o pieniądze z tego działania, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Członkowie Zespołu Tematycznego ustalili tematykę oraz termin kolejnego, październikowego spotkania. Tematem czwartego spotkania będą inwazje pasożytnicze oraz rozpoznawanie i zwalczanie niepłodności u bydła mięsnego. Uczestnicy spotkania zostali również zaproszeni do udziału w wyjeździe studyjnym „Innowacyjna technologia chowu bydła mięsnego na przykładzie polskich i czeskich gospodarstw hodowlanych”, który odbędzie się 2 i 3 kwietnia.

Zdjęcia:

Źródło: <http://www.dodr.pl/zapowiedzi,736-iii-spotkanie-zespolu-tematycznego-zwiazanego-z-zagadnieniami-chowu-i-hodowli-bydla-miesnego-relacja>

7. ŻYCIE MLEKIEM I MIODEM PŁYNĄCE

Organizator: Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Data: 6 marca 2020 r.

Miejsce: Boguchwała

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 300 osób, rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele: instytucji naukowych, instytucji rolniczych i około rolniczych, pracownicy wdrażający fundusze pomocowe, liderzy środowisk lokalnych wspierający lub wdrażający innowacje na obszarach wiejskich, pracownicy doradztwa rolniczego.

Cel: Celem operacji jest wspieranie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich poprzez podniesienie wiedzy uczestników w zakresie wykorzystania i zastosowania produktów, których głównym składnikiem jest mleko i mód. Poruszana problematyka podczas konferencji na temat mleka i miodu spowoduje podniesienia świadomości na temat walorów prozdrowotnych, ich zastosowania w różnych gałęziach przemysłu (np. kosmetologii) oraz różnych sposobów ich dystrybucji (np. poprzez zastosowanie skróconego łańcucha dostaw)". Ponadto zorganizowanie wyjazdu studyjnego dla 30 osób, którego celem jest zapoznanie uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami w rolnictwie, produkcji żywności i na obszarach wiejskich poprzez podniesienie wiedzy uczestników w zakresie wykorzystania i zastosowania produktów pochodzenia rolniczego. Ponadto pozwoli na poznanie dobrych praktyk współpracy pomiędzy różnymi ogniwami współdziałającymi ze sobą w sferze rolnictwa (sprzedaż bezpośrednia, RHD, działalność gospodarcza).

Opis: W Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale 6 marca odbyła się konferencja pn. „Życie mlekiem i miodem płynące” zorganizowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Program

Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ze środków pomocy technicznej Schematu II, Plan operacyjny na lata 2020-2021.

Głównym celem konferencji było wspieranie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich poprzez podniesienie wiedzy uczestników w zakresie wykorzystania i zastosowania produktów, których głównym składnikiem jest mleko i mód.

Uczestniczyło w niej 300 osób, w tym: Kazimierz Gołojuch poseł RP, Ewa Leniart wojewoda podkarpacki, Ewa Draus wicemarszałek województwa podkarpackiego, Anna Huk członek zarządu województwa podkarpackiego, rolnicy, szczególnie kobiety mieszkające na obszarach wiejskich z uwzględnieniem członkiń kół gospodarstw wiejskich, przedsiębiorcy, przedstawiciele: instytucji naukowych, instytucji rolniczych i okołorolniczych m.in. Podkarpackiej Izby Rolniczej, pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego wdrażający fundusze pomocowe, liderzy środowisk lokalnych wspierający lub wdrażający innowacje na obszarach wiejskich, pracownicy PODR.

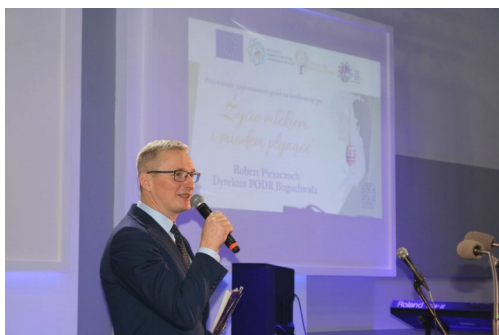
Dietetyk Jolanta Żołyńskiak w swoim wykładzie „Prawdy słów kilka na temat mleka” przedstawiła prawdy i mity na temat zdrowotności mleka i jego przetworów. Natomiast dietetyk Agnieszka Momora podczas prezentacji multimedialnej tematu „Słodkie uzależnienie - racjonalne spojrzenie” pokazała mnóstwo naukowych dowodów na szkodliwość cukru. Musimy sobie także zdawać sprawę, że cukier jest dosypywany przez producentów do różnych form jedzenia, które kupujemy: do płatków śniadaniowych, jogurtów, sosów, keczupu, gotowych dań itp. stąd też często przekraczamy zalecaną jego dzienną dawkę. Dlatego bardzo dobrym zamiennikiem jest miód i jego produkty o doskonałych walorach zdrowotnych, które należałoby promować, aby zwiększyć jego spożycie.

Poruszana problematyka na konferencji przyczyniła się właśnie do podniesienia świadomości dotyczącej walorów prozdrowotnych, ich zastosowania w różnych gałęziach przemysłu (m.in. kosmetologii) oraz różnych sposobów ich dystrybucji (np. poprzez zastosowanie skróconego łańcucha dostaw). Służyć temu miały prezentacje firm i stowarzyszeń, które promowały swoje produkty.

Wydarzenie było okazją do nawiązania kontaktów i współpracy osób należących do różnych ogniw uczestniczących w rozwoju obszarów wiejskich.

Konferencję poprowadził dyrektor Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Robert Pieszczoł, a uroczystego otwarcia dokonała pani Ewa Leniart wojewoda podkarpacki. Była to także doskonała okazja, aby w przededniu Międzynarodowego Dnia Kobiet złożyć wszystkim obecnych Paniom najpiękniejsze życzenia.

Zdjęcia:

Źródło: <https://www.podrb.pl/index.php/12-aktualnosci/1110-zycie-mlekiem-i-miodem-plynace>

8. WIEJSKIE USŁUGI OPIEKUŃCZE – INNOWACYJNA FORMA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiosie

Data: 11 marca 2020 r.

Miejsce: Zakrzów

Forma: seminarium

Grupa docelowa: 25 osób, mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej oraz ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, przedstawiciele lokalnych władz.

Cel: Celem operacji jest propagowanie idei rolnictwa społecznego, w tym propagowanie pomysłu usług opiekuńczych na obszarach wiejskich, tworzenia gospodarstw opiekuńczych, a także zachęcenie do edukacji w gospodarstwie rolnym na obszarze województwa opolskiego. Seminarium podniesie poziom wiedzy uczestników, w zakresie innowacyjnych rozwiązań dotyczących rolnictwa społecznego, umożliwi budowanie sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, mieszkańcami obszarów wiejskich, doradcami oraz przedstawicielami innych instytucji mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich.

Opis: W ramach dwuletniego planu operacyjnego 2020-2021 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiosie zorganizował seminarium pn. „Wiejskie usługi opiekuńcze – innowacyjna forma przedsiębiorczości”. Głównym celem projektu było podniesienie wiedzy w zakresie powstawania gospodarstw opiekuńczych, które będzie sprzyjać podnoszeniu jakości życia na obszarach wiejskich. Przyczyni się do rozwiązania

problemu nierówności w dostępie do usług społecznych, które szczególnie dotyczą mieszkańców mniejszych miejscowości, jest też odpowiedzią na trendy demograficzne obserwowane w naszym województwie. Obszary wiejskie i rolnictwo stwarzają ogromne możliwości w zakresie rozwoju tego typu usług. Odbiorcami seminarium byli mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej oraz ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, przedstawiciele lokalnych władz.

Gospodarstwa opiekuńcze jako przedsiębiorstwa społeczne – finansowanie przedsięwzięcia, zalety i wady, możliwości korzystania z projektów, klauzule społeczne w zamówieniach publicznych, współpraca z gminami, zadania publiczne, granty – te zagadnienia szeroko omówiła prelegentka mgr Anna Jurczyk.

Dobre praktyki w zakresie usług opiekuńczych w gospodarstwach rolnych między innymi w takich krajach jak: Szkocja, Holandia i Norwegia – to pierwszy temat. A drugi temat to: tworzenie systemu gospodarstw opiekuńczych – te tematy przekazał nam w sposób bardzo ciekawy i obrazowy nasz następny prelegent dr Konrad Stępnik.

Natomiast Centra Usług Społecznych – uwarunkowania prawne i organizacyjne tą tematykę przybliżał nam prelegent pan mgr Jacek Miżejewski. Centra Usług Społecznych ułatwi gminom świadczenie różnego rodzaju usług społecznych dostosowanych do potrzeb lokalnych społeczności. Wsparcie będzie kierowane zarówno do wszystkich mieszkańców gmin, jak i do grup o szczególnych potrzebach, na przykład osób z niepełnosprawnościami, osób starszych czy rodzin wielodzietnych. Pozwoli to gminom na dostosowanie świadczeń usług społecznych do potrzeb mieszkańców i możliwości finansowych samorządów.

Obszary wiejskie i rolnictwo stwarzają ogromne możliwości w zakresie rozwoju wiejskich usług opiekuńczych.

Burmistrz Gogolina, Joachim Wojtala oraz pracownicy gminy byli bardzo zaangażowani w przygotowanie i uczestnictwo w seminarium.

Zdjęcia:

Źródło: <http://sir.odr.pl/opieka-spoeczna-w-województwie-opolskim/>